

Tijdschrift

VAN HET EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

VOL. XXI (oktober 1971) N° 10

Tijdschrift : MOORS E.

Bijdrage : Beschermend lid : 300 fr. te storten aan
Lid : 200 fr.
LE MAIRE, P., 53 de Broquevillelaan, Brussel 15 of
op P.C.R. 8460.38 van het genootschap te Brussel of
via de Afdelingen

Nederlandse leden : briefwisseling aan MOORS, E.,
Oude Antwerpsebaan, 161, MECHELEN

Dit blad bevat in bijlage 10 bladzijden publiciteit van leden

PENNINGEN EN MEDAILLES

**Uitgegeven door/of door bemiddeling van
Het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde**

Een Maatschappij, die — statuair — de bevordering betracht van de munt- en penningkonden, en de studie der munten en medailles in hun betrekkingen met de geschiedenis, de kunst, de economie of het sociaal leven, rekent het zich als een plicht numismatische documenten te publiceren, die er de metalen archieven zullen van uitmaken.

Het is zo dat in België de « Koninklijke Maatschappij van Munt- en Penningkunde » ter gelegenheid van haar jaarlijkse algemene vergadering en soms zomervergadering, een reeks penningen heeft laten slaan, die zoveel bakens uitmaken van een geschiedenis en misschien reeds een weinig vergeten is, maar heden ten dagen nog fel gezocht worden.

Het « Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde », voelde zich op haar beurt genoodzaakt medailles en penningen te slaan, die de mijlpalen van haar ontwikkeling of de belangrijke gebeurtenissen uit het leven der plaatselijke afdelingen zouden herdenken.

Deze reeks van het « Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde » wordt nu reeds moeilijk om nog samen te stellen en zal in de toekomst praktisch nog onmogelijk volledig te vinden zijn.

Onderhavige lijst zal onze leden een goede leidraad zijn bij het opzoeken van deze penningen.

Beschrijving van de medailles en penningen uitgegeven door of door bemiddeling van het

EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

1. 1957. **Kortrijk.** Numismatische tentoonstelling Kortrijk. 5.6-10-1957.
V/ Boudewijn — Koning der Belgen. Beeldenaar van de Koning naar links (van Dionant).
K/ Numismatische tentoonstelling Kortrijk. 5.6-10-1957
ø 50 mm. verguld-brons : 25. verzilverd brons : 1. gepatineerd brons : 1.
2. 1958. **Brugge.** Munt- en Penningen tentoonstelling Brugge. April 1958.
V/ Vlaamse Leeuw naar links in laurierkroon.
K/ Munt- en Penningtentoonstelling Brugge April 1958.
ø 50 mm. Brons : 35.
3. 1960. **Antwerpen.** 10e Verjaring E.G.M.P.
V/ Wapenschild van Antwerpen.
K/ Alliance Numism. Europ. 10e anniv. 1950-1960 (Présid. Willy Herssens (tweetalig).
ø 30 mm. Zilver : 100. Verguld zilver : 3.
4. 1965. **Brussel.** 15e verjaring.
V/ St. Michael de draak stekend. EMONDS ALT
K/ Alliance Numism. Europ. 15e annivers. 1950-1965. Présid. d'honneur J. DE POTTER Eerevoorzitter. 15 jarig bestaan Europees gen. Munt- en Penningkunde.
ø 31 mm. Zilver : 250. vermeil : 1.
5. 1966. **Charleroi.** 300e verjaring der stichting van Charleroi A.N.E.
V/ Dugniolle 4237 Charles II. Carol. II.D.G.HISP. ET- Indiar - Rex

K/ Dugniolle 4237 — citadelle de Charleroi — Societas Europeana Numismatica XVI Caroloregium MDCLVI - MCMLVI (missing 50/66) T.A.C. 300e verjaring der stichting van Charleroi.

ø 32 mm. Goud : 96 van 18 gr ; piéforts : 2 van 80 gr, 1 van 40 gr ; zilver : 300, piéfort : 20 ; brons : 250, piéforts : 20 ; tin : 1 gemerkt aan beiden kanten « assai » 1 V/ en 1 K/ Lood 1 V/ en 1 K/

Deletters T.A.C. = Terroir - Ausselet - Coutrez (Bureau Charleroi).

6. 1967. **Izegem.** Algemene Vergadering. Izegem.
V/ Allegorie van het E.G.M.P. (Mauquoy). Alliance Européenne Numismat. Europees Genootschap Munt- en Penningkunde.
K/ Algem. Vergad. IZEGEM. Aan de Voorzitter van de Afdel. Gent Maurice MARTINY 28. 5. 1967 N.M. (Tweetalig).
ø 30 mm. Zilver : 100, vermeil : 1.
N(uyttens) M(aes). Proef, uniface Vz + Kz in zilver, 6 proeven in lood.
7. 1968. **Leuven.** Algem. Vergadering Leuven.
V/ Allegorie van het E.G.M.P. (idem voorgaande).
K/ Algem. Vergadering Leuven. Aan de Voorzitter v. h. Genootschap Paul DE BAECK 22.IV.1968 (tweetalig).
ø 30 mm. Zilver : 60 ; vermeil : 1. Proef unif. van Vz. (zilver) 7 proeven in lood.
8. 1969. **Mons.** Algemene Vergadering Mons.
V/ Allegorie van het E.G.M.P.
K/ Assemblée générale Mons. Au Président de la Section de Flandre Orientale (sic) Marcel NUYTTENS 22.VI.1969 (tweetalig).
ø 30 mm. Zilver : 80 ; vermeil : 1. Proef één unif. Vz. (Zilver) lood 10.
9. 1969. **Antwerpen.** E.G.M.P. Tentoonstelling Bank van Brussel
V/ Wapenschild Antwerpen.
K/ E.G.M.P.K. Tentoonstelling Bank van Brussel.-Antwerpen. Expositant.
ø 30 mm. Zilver : 10, brons : 10.
10. 1969. **La Louvière.**
V/ Armoiries Centenaria Lovaria 1869-1969.
K/ Autel du feu — S(ocietas) E(uropeana) N(umismatica) A(usselet) L(ucien)
ø 31 mm. Goud : 58, zilver : 360, brons : 550.
11. 1969. **Kortrijk.** 15 jarig bestaan.
V/ Allegorie
K/ Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde Afdel. Zuid-West Vlaan. 15jarig bestaan.

ø 50/40 mm. Gepatineerd brons : 30, proefslagen in brons : 2 proef van de kunstenaar, gepatineerd zilver : 1 Pol MAES Onder-voorzitter, zilver gedecoreerde : 1, Marcel NUYTENS, Voor- zitter.

12. 1970. **Liège**. 25e verjaring.
V/ St. Lambert — Cercle Numismat. Liégeois
K/ 25e verjaring — Wapenschild 1970
ø 27 mm. Zilver : 100, brons : 150. 1 proef in lood.
N.B. De sekte Luik maakt deel uit van de Cercle Numismatique.
13. 1970. **Gent**. Algemene vergadering.
V/ Virgo Ganda Dugniolle 4842
K/ Algem. Vergad. Gent Aan de Voorzitter van de afd. Brugge
Julien TAELEMAN 7.VI.1970 Europees Genootschap voor
Munt- en Penningkunde (tweetalig)
ø 30 mm. Zilver : 100, vermeil : 1. Proeven : zilver : 2 uniface
Vz., 2 uniface Keerz., lood : 12.
14. 1971. **Brussel**.
V/ Eerste denier van het atelier van Brussel.
K/ Primi Universales Dies de Numismatica S.E.N. N.B. Bruxel
lis 24-25 Aprilibus 1971.
ø 27 mm. Goud, zilver, brons, koper. — S(ocietas E(uropena
N(umismatica) proeven in lood unif. V/ en K/
15. 1971. **Chatelet**.
V/ Oude stadszegel S.E.N A.L. + § VV Alteri de Fontanis
K/ 1220 Ville de Châtelet 1970 Libertes Communales (stempel
M. Paris)
ø 32 mm. Goud : 74, zilver : 242, brons : 261. — A(usselet)
L(ucien)
16. 1971. **La Louvière**. Algemene vergadering.
V/ Armoiries (zie penning n° 10, La Louvière).
K/ Alliance Européenne Numismat. Europ. Genootsch. voor
Munt- en Penningkunde — Assemblée génér. La Louvière.
Au Vice-Président Lucien AUSSELET. Aan de Adjunkt
Voorzitter 13.VI.1971 Algem. Vergadering
ø 31 mm. Goud : 1, zilver : 100. 20 proeven in lood.

DE BELEGERINGSMUNTEN VAN HET GROTE OPROER

Met « het grote oproer » wordt hier bedoeld de periode van de engelse burgeroorlog van 1642 tot 1648. Zoals veelal tijdens perioden van wanorde werden ook, hier en daar, al naargelang de wisselende

krijgskansen, belegeringsmunten of noodmunten aangemaakt. Het ligt in onze bedoeling deze aanmaak eens aandachtig te onderzoeken.

Carlisle werd door de koninklijke troepen, aangevoerd door Sir Thomas Galmhem, verdedigd van oktober 1644 tot juni 1645, maand waarin het garnizoen kapituleerde. Nochtans werd de stad tijdens het beleg nooit bestormd. Zij onderging daarentegen een lange blokkade. Deze ontmoedigende omstandigheid, gepaard met de hongersnood, dwong Carlisle tot overgave. Het 700 man tellende garnizoen ontving, ofschoon het nooit genoodzaakt was zijn dapperheid te bewijzen, niettemin alle eerbewijzen van de oorlog.

I. CARLISLE

GEZICHT OP CARLISLE OMSTREEKS 1700

Gedurende de omsingeling werden er twee soorten noodmunten geslagen : stukken van drie en van één shilling. Bij benadering werden er 1000 munten van drie en 3460 munten van één shilling geslagen.

De uitgifte van deze munten geschiedde op 30 mei 1645. Zij waren dus slechts gedurende 26 dagen in omloop.

1. DRIE SHILLING 1645.

Metaal : zilver ; gewicht : 239 grains.

Voorzijde : onder een kroon ☉ C.R ☉ —. III. S (op 2 lijnen)

Keerzijde : S-OB CARL-. 1645.-☉ (op 4 lijnen)

2. DRIE SHILLING 1645.

Voorzijde : dezelfde legende als op voorgaand stuk.

Keerzijde : -OBS :- : CARL :- 1645 ☉

3. SHILLING

Metaal : zilver ; gewicht : 80 grans.

Voorzijde : .:C : R : - . XII. (op twee lijnen)

Keerzijde : zoals voorgaand stuk.

II. KASTEEL VAN BEESTON

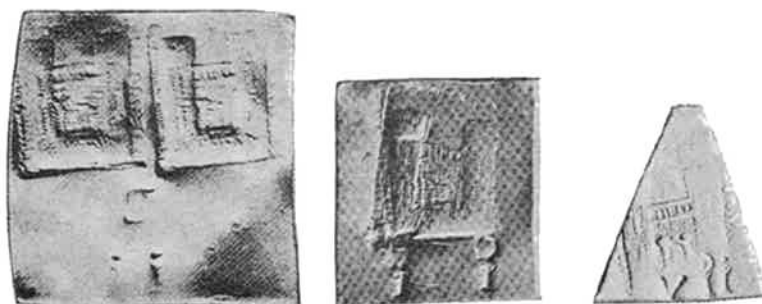
HEUVEL VAN BEESTON MET HET KASTEEL

Het kasteel van Beeston in het graafschap Cheshire, bevindt zich op een heuveltop van waaruit het een der drie toegangswegen naar Chester beheerst.

Het was destijds een zeer belangrijke stelling. Bezet door 300 soldaten van het parlement werd het bij verrassing veroverd in februari 1643, door een handvol royalisten. Tot oktober 1644 werd het kasteel nooit aangevallen. Vanaf deze maand doorstond de stelling een hevig beleg dat aanhield tot maart 1645, datum waarop het ontzet werd door het leger van prins Rupert. De maand hierna kwamen de parlementstroepen terug en na zich dapper verdedigd te hebben, gaf het bescheiden garnizoen van 56 man zich over.

In geen enkel geschreven document uit die tijd wordt melding gemaakt van munten die tijdens dit beleg zouden aangemaakt zijn.

De gedenktekens, door de specialisten aan dit beleg toegewezen,

zijn zonder inschrift. Het betreft hier onveranderlijk stukjes van zilveren vaatwerk met een verschillend gewicht en met als tegenstempel een kasteel en de waarde aanduiding. Er zijn ons stukken bekend van 2, 1-4, 1-1, 1-, -10, en 7 shilling maar het is zeer waarschijnlijk dat andere waarden, die ons nog niet bekend zijn, eveneens tijdens dit beleg geslagen werden.

III. KASTEEL VAN SCARBOROUGH

Dit kasteel, verdedigd door Sir Hugh Cholmondeley kapituleerde op 22 juli 1645 voor de troepen door Sir Mathew Bointon aangevoerd, na een belegering van 12 maanden. De omsingelde burcht was genoodzaakt haar bezit aan zilverwerk in kleine stukjes te verdelen. De meeste van deze stukjes zijn slechts op een zijde gestempeld

2 SHILLING EN 10 PENNY, 1 SHILLING, 4 PENNY

met het kasteel en de waarde aanduiding. We kennen evenwel enkele zeldzame exemplaren met op de keerzijde volgende melding:

O B S
Scarborough
1645

De mogelijkheid bestaat dat dit inschrift niet van dezelfde tijd is als deze van de belegering.

Er werden 13 verschillende waarden tegengestempeld: Kroon, 3 shilling 4 Penny, 3 shilling, 2 shilling 10 penny, 2 shilling 6 penny, 2 shilling 4 penny, 2 shilling, 1 shilling 9 penny, 1 shilling 6 penny, 1 shilling 3 penny, 1 shilling, 6 en tenslotte 4 penny.

Eveneens wordt aan dit beleg een stuk toegewezen van 1 shilling van Charles I, tegengestempeld met een versierde letter S.

TEGENGESTEMPELDE SHILLING VAN CHARLES I

IV. NEWARK

Na talrijke belegeringen, geeft Newark-on-Trend zich over op 6 mei 1646. Tijdens deze verschillende omsingelingen werden er belegeringsmunten geslagen.

I. SHILLING:

Voorzijde: kroon temidden de letters C-R.

Waarde (XII) er onder.

Keerzijde: op 3 lijnen: OSB - NEWARKE - 1645.

II. NEGEN PENNY,

Idem maar zonder waarde (IX)

III. SHILLING.

Zoals het stuk n^r I maar: OBS - NEWARK - 1645

IV. NEGEN PENNY

Idem maar zonder waarde (IX)

V. HALVE KROON

Waarde aangegeven met XXX

VI. SHILLING

Zoals het stuk n° II maar met datum 1646.

VII. NEGEN PENNY

Zoals het stuk n° IV maar met datum 1646.

VIII. ZES PENNY

Waarde aangegeven met VI.

Al deze stukken zijn geslagen: men vindt evenwel ook gegoten stukken die echt zouden zijn.

Er bestaan talrijke variëteiten in de tekening van de koninklijke kroon.

LATHOM HOUSE

Verdedigd door Charlotte de la Tremouille, gravin van Derby. De plaats werd belegerd van 1643 tot 1644. Het vaatwerk werd tot zilveren munt gemaakt om de troepen te kunnen betalen.

Een enig exemplaar van deze belegeringsmunt wordt bewaard in het British Museum.

I. SHILLING

Stukje zilver van vaatwerk, met twee tegenstempelingen.

1. CR in een door paarlen gevormde kring.
2. II in een vierkant (Waarde).

IV. COLCHESTER

Colchester was het grote koningsgezinde hoofdkwartier van de oostelijke gebieden. De plaats werd belegerd van 13 juni tot 17 augustus 1648 door Fairfax. De verdedigers werden aangevoerd door de lords Capel, Norwich en Sir Georges Lisle. Gedurende het beleg werden er gouden en zilveren munten gesmeed.

HALVE UNIT. Goud.

Ruw muntplaatje waarop de tekening van het kasteel van Colchester prijkt, tussen de letters C en R. Daar onder OBS.COL.

16 s 48

SHILLING. Zilver.

Ruw muntplaatje (wij kennen ronde en achtkantige exemplaren) waarop de tekening van het kasteel van Colchester prijkt met volgende inschrift in cursieve letters: CARILY FORTUNA RESURGAM.

9 PENCE. Zilver.

Zoals voorgaande stuk met als enig verschil een kleiner gewicht.

Al deze stukken zijn hol aan een kant. De muntstempel is in het bezit van een private verzamelaar en enkele jaren geleden duikten er naslagen op die echter niemand konden misleiden aangezien ze niet hol aan één kant waren.

KASTEEL VAN PONTEFRACT

De plaats waar vroeger het kasteel stond heet thans Pomfret. Het werd bij verrassing door de koningsgezinden ingenomen op 2 juni 1648 maar met de herfst kwam het leger van Cromwell de plaats omsingelen.

Het kasteel weerstond tot 22 maart 1649, hetzij 2 maand na de terechtstelling van koning Charles I.

De tijdens het beleg geslagen munten kunnen in twee reeksen worden onderverdeeld, de eerste op naam van Charles I en de laatste op naam van zijn zoon Charles II.

a. OP NAAM VAN CHARLES DE EERSTE

TWEE SHILLING. Zilver.

Ruitvormig muntplaatje.

Voorzijde: In een kring de letters CR met een kroon erboven en met rondom het inschrift: DVM; SPIRO; SPERO

Keerzijde: In een kring, de poort van het kasteel geflankeerd door een centrale wachttoren, deze laatste tussen de letters P en C. Links van de poort bevindt zich het woord OBS en rechts een zwaard. Onder het geheel, de datum 1648.

SHILLING. Zilver.

Zoals voorgaande stuk maar op een kleiner rond muntplaatje.

Tijdens opgravingen in de puinen van het kasteel in 1882 vond men een stuk van 2 shilling dat uit tin vervaardigd was. Deze ronde munt had dezelfde afmeting als het shilling stuk. De tekening van de keerzijde evenwel toont een centrale kasteeltoren zonder letters ernaast en op de plaats van het zwaard staat de waarde aangeduid : XII.

b. OP NAAM VAN CHARLES II.

TWEE SHILLING. Zilver.

Voorzijde : zoals voorgaande stukken.

Keerzijde : zoals het 2 shillingstuk van voorgaande regering maar zonder het zwaard rechts van het portaal en met rondom het inschrift : CAROLVS ; SECVNDVS ; 164 (van dit stuk is er slechts één exemplaar gekend).

SHILLING. Zilver

Voorzijde : onder een brede kroon en op drie lijnen :

HANC ; DE - VS ; DEBIT - 1648

Ringvormig inschrift : CAROLVS ; II ; D ; G ; MAG ; B ; ET-H-REX
Keerzijde : hetzelfde portaal als op de voorgaande stukken, maar op de centrale toren wappert er een vlag. Deze toren bevindt zich temidden van de letters P en G. Links van het portaal staan de letters OBS en rechts ervan is een kanon afgebeeld.

Ringvormig inschrift : POST ; MORTEM ; PATRIS ; PRO ; FILIO
(Dit is eveneens een éniġ stuk).

Variëteit :

Voorzijde : idem, maar CAROL ; II ; D ; G ; MAG ; B ; F ; ET H.R
Enig exemplaar.

Variëteit, met REX op het einde van het inschrift op de voorzijde.

Van dit stuk is slechts een gouden proefslag gekend.

ECHO'S UIT DE WERELD VAN DE NUMISMATIEK

nieuw verschenen stukken

Oost-Duitsland

20 Mark 1970, zilver, 150^e verjaring der geboorte van Engels,
10 Mark 1970, zilver, 200^e verjaring der geboorte van Beethoven.
5 Mark 1970, cupro-nikkel, 125^e verjaring van Röntgen.

Argentinië

20 Centavos 1970, messing.

5 Centavos 1970, aluminium. Gangbare types.

Oostenrijk

50 Schilling 1970, zilver. Eeuwfeest van de geboorte van Dr Renner

50 Schilling 1971, zilver. Julius Raab. 1891/1964.

25 Schilling 1971, zilver. 200 jarig bestaan Weense Beurs.

Bahamas

5, 2, 1 dollars, 50 Cents, 1971, zilver.
25, 15, 10, 5 Cents 1971, cupro-nikkel.
1 cent 1971, nikkel-brons.

Finland

Dit land zal in 1972 een herdenkingsstuk slaan voor de 100^e verjaring van de dood van ALEKSISKIVI. Men overweegt het slaan van een munt van de olympische spelen van 1972.

Hongarije

100, 50 Forint 1970, zilver. 25^e verjaring van de bevrijding.
25.000 reeksen.

Brits-Honduras

Sinds 1 mei 1971 werd dit land toegevoegd aan Carifta (tijdperk van de Vrijhandel der Caraïben). Brits Honduras wil dit gebeuren herdenken door het slaan van speciale munten.

Irak

5 Dinars 1971, goud.
1 Dinar 1971, zilver.
500 Fils 1971, nikkel. Herdenking 50^e verjaring van het bestaan van het IRAAKS Leger.

Maleisie

1 Dollar 1971, cupro-nikkel

Panama

5 Balboa 1971, zilver.
1 centesimo 1971, brons. Geslagen voor de F.A.B.

Peru

5 en 10 Soles, cupro-nikkel. 150^e verjaring van de onafhankelijkheid.

Salvador

50, 25 Centavos 1970, nikkel. Gangbare types.

West-Samoas

1 Dollar 1970, Bezoek van Paus Paulus VI

Tsjechoslowakije

50 Korun 1971, zilver. 50^e verjaring van de dood van Jozef Myslbek.

20 Korun 1971, zilver. 100^e verjaring van de dood van A. Štávkovic.

Uitslag van de trekking van de tombola, gehouden ter gelegenheid van de ruilbeurs in de salons «GEORGES» op zondag 26 september 1971 te Leuven

- 1^e prijs: 50 Fr. 1935 Franse tekst. Waarde ongeveer: 2.000 Fr.
Winnend nummer: 143. Afgehaald tijdens de trekking.
- 2e prijs: 1 Sovereign 1958 Elizabeth II. Waarde ongev.: 600 Fr.
Winnend nummer: 134.
- 3e prijs: Five shillings 1953 Koning Elizabeth II.
Winnend nummer: 161. Waarde ongeveer: 550 Fr.
- 4e prijs: 50 Fr. Léopold III 1939 « 9 schilden ». Waarde ongeveer: 250 Fr. Winnend nummer: 214. Afgehaald tijdens de trekking.
- 5e prijs: Herdenkingsmedaille van het duizendjarig bestaan van de muntslag te Brussel. Zilver. Waarde ongeveer: 120 Fr.
Winnend nummer: 319. Afgehaald tijdens de trekking.
- 6e prijs: 10 Gulden Nederland 1970.
Winnend nummer: 247. Waarde ongeveer: 200 Fr.

- 7e prijs : 1 Crown Gibraltar Elizabeth II
Winnend nummer : 155. Waarde ongeveer : 120 Fr.
- 8e prijs : 6 Canadese munten Elizabeth II 1964.
Winnend nummer : 152. Waarde ongeveer : 120 Fr.
- 9e prijs : 1 centiem Léopold II en 2 centiem Albert F.D.C.
Winnend nummer : 72. Waarde ongeveer : 90 Fr.
Afgehaald tijdens de trekking.

De prijzen kunnen afgehaald worden tijdens de vergaderingen van de afdeling Leuven of bij de voorzitter : Alaerts Johan, Diestsestraat 232 Leuven.

HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

Wenst te kopen :

- 20 Fr. Napoléon Empereur An 12.
Staat van bewaring : minstens zeer schoon.
 - 10 Fr. Napoleon III, kleine maat (ø 17 mm) jaar : 1854 of 1855.
Staat van bewaring : Prachtig of Z. Z. Schoon.
- Prijsopgave aan : A. RONDOU, Ed. Robeynsaan, 8, 3290 Diest.

Wenst te kopen :

Noodmunten en Tokens in zeer goede staat met afbeelding « dier » als hoofdmotief.

Aanbiedingen aan : TEEUWENS Gaston, Turnhoutsebaan 81, 2200 Borgerhout, Tel. 03/36.02.26

NUMISMATISCHE DAG

De afdeling Tienen van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde richt op Wapenstilstand-Donderdag 11.11.71 van 8.30 h. tot 17.30 h. haar tweede grote internationale ruilbeurs in.

Wegens het overdonderend sukses van verleden jaar werd dit jaar beroep gedaan op meer ruimte, namelijk de grote feestzaal van de Stadsschouwburg, 15, Minderbroederstraat te Tienen.

Ongeveer 200 tafels zullen ter beschikking staan voor ruilgelegenheid. Gratis parking en mogelijkheid tot eten ter plaatse.

We vernemen verder dat verscheidene buitenlandse handelaars en verzamelaars hun deelneming reeds verzekerd hebben.

Voor verdere inlichtingen :

André DEWIL
9, Vianderstraat
300 Tienen
(Tel. 016/84947)

Pierre Paul SCHRAEPEN
22, St. Martinusstraat
3300 Tienen
(016/83740)